Euroopan parlamentti
2024-2029

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta
Puheenjohtaja

28.1.2026

Johan Van Overtveldt
Puheenjohtaja
Budjettivaliokunta
Bryssel

Asia: Lausunto työttömiksi jääneitä työntekijöitä tukevan Euroopan globalisaatiorahaston varojen käyttöönotosta Belgian hakemuksen johdosta – EGF/2025/006 BE/Audi (2026/0001(BUD))

Arvoisa puheenjohtaja

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokuntaa on pyydetty antamaan edellä mainitussa menettelyssä lausunto valiokunnallenne. Valiokunta päätti antaa kyseisen lausunnon kirjeen muodossa.

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta käsitteli asiaa kokouksessaan 28. tammikuuta 2026. Tässä kokouksessa se päätti esitellä asiasta vastaavalle budjettivaliokunnalle jäljempänä esitetyn lausunnon.

Kunnioittavasti

Li Andersson

LAUSUNTO

A. ottaa huomioon, että Belgia toimitti 18. syyskuuta 2025 hakemuksen työttömiksi jääneitä työntekijöitä tukevan Euroopan globalisaatiorahaston (EGR) varojen ottamiseksi käyttöön asetuksen (EU) 2021/691 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti yrityksessä Audi Brussels S.A.:n.V. ja viidessä sen toimittaja- ja jatkojalostajayrityksessä Belgiassa toteutuneiden työntekijävähennysten vuoksi; ottaa huomioon, että hakemusta on täydennetty lisätiedoin, jotka toimitettiin asetuksen (EU) 2021/691 8 artiklan 5 kohdan mukaisesti; ottaa huomioon, että Audi toimii alalla, joka luokitellaan NACE Rev. 2:n kaksinumerotasoon 29 (moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus); ottaa huomioon, että Audin toteuttamat työntekijävähennykset sijoittuvat pääasiassa NUTS 2 -alueille Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BE10), Provincie Oost-Vlaanderen (BE23) ja Province Hainaut (BE32);

B. ottaa huomioon, että Belgia jätti hakemuksen käyttäen perustana asetuksen (EU) 2021/691 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan toimintakriteeriä, jossa edellytyksenä on vähintään 200:n työttömäksi jääneen työntekijän työskentelyn loppuminen neljän kuukauden viiteajanjakson aikana jäsenvaltiossa sijaitsevassa yrityksessä, mukaan luettuina työntekijät, jotka vähennetään yrityksen toimittajien tai jatkojalostajien palveluksesta; ottaa huomioon, että arvioituaan hakemuksen komissio on tullut EGR-asetuksen kaikkien sovellettavien säännösten mukaisesti siihen tulokseen, että edellytykset rahoitustuen saamiseksi EGR:stä täyttyvät;

C. ottaa huomioon, että tukeen oikeutettujen edunsaajien kokonaismäärä on 3 414 ja että heidän työskentelynsä on loppunut edellä mainituilla talouden aloilla; ottaa huomioon, että hakemus koskee 3 148:aa työttömäksi jäänyttä työntekijää (2 580 Audin toimipaikassa työttömäksi jäänyttä työntekijää ja 568 viidessä Audin toimittaja- ja jatkojalostajayrityksessä työttömäksi jäänyttä työntekijää); ottaa huomioon, että edellä jo tarkoitettujen työntekijöiden lisäksi tukeen oikeutettuja edunsaajia ovat ne 266 työttömäksi jäänyttä työntekijää, joiden työskentely loppui ennen neljän kuukauden viiteajanjaksoa tai sen jälkeen;

D. ottaa huomioon, että komissio hyväksyi 9. tammikuuta 2026 ehdotuksen päätökseksi EGR:n varojen käyttöönottamisesta Belgian hyväksi, jotta voidaan tukea 3 414:n kohteena olevan edunsaajan paluuta työmarkkinoille;

E. ottaa huomioon, että Belgian viranomaisten mukaan autojen ja erityisesti sähköautojen maailmanlaajuisiin tuotanto- ja myyntimarkkinoihin kohdistuu lukuisia haasteita ja taloudellisia paineita, kuten maailmanlaajuinen raaka-ainekustannusten nousu, aggressiivinen maailmanlaajuinen kilpailu, kasvuennusteiden heikkeneminen ja sähköautojen kokonaiskysynnän väheneminen Euroopassa; ottaa huomioon, että Audin Brysselin tehtaalla (Audi BXL) on valmistettu ainoastaan yhtä mallia, crossover-maasturi Audi Q8 e-tronia, jonka myynti oli vähäistä, minkä vuoksi sen tuotanto lopetettiin yrityksen johdon päätöksestä jo vuonna 2025, vaikka tämän oli alun perin määrä tapahtua vasta vuonna 2027; ottaa huomioon, että suurempien ajoneuvojen kysyntä on lisäksi siirtynyt Euroopan ulkopuolisille alueille, joten Audi Q8 e-tron -mallin seuraajaa ei valmistettaisi Audin Brysselin tehtaalla vaan

lähempänä markkinoita, joilla kysyntä on suurempaa; ottaa huomioon Audin Brysselin tehtaan ajoneuvokohtaiset tuotantokustannukset olivat korkeammat kuin muilla Audin tehtailla; ottaa huomioon, että Audi totesi myös, että rakenteelliset tekijät, kuten Audi BXL:n sijainti Brysselin suurkaupunkialueella asuinalueen ja rautatielinjan välillä, vaikeuttivat tilojen optimointia ja mukauttamista, mikä johti korkeampiin kustannuksiin, ja että puristuslinjojen ja lähistöllä olevan toimittajaverkoston puuttuminen nosti kustannuksia erityisesti logistiikan osalta; ottaa huomioon, että tämä johti toiminnan lopettamiseen ja tehtaan sulkemiseen, mistä työntekijävähennykset olivat seurauksena;

F. ottaa huomioon, että työpaikkojen luominen hidastui Belgiassa vuonna 2024, jolloin luotiin vain 13 400 työpaikkaa, mikä on kolmannes vuonna 2023 luoduista työpaikoista; ottaa huomioon, että konkurssit ovat lisääntyneet vuodesta 2022; ottaa huomioon, että vuonna 2024 yli 11 000 yritystä asetettiin konkurssiin, mikä on suurin määrä sitten vuoden 2013; ottaa huomioon, että tämä kasvusuuntaus on jatkunut ja vuoden 2025 tammi–syyskuussa 8 483 yritystä ajautui konkurssiin;

G. ottaa huomioon, että Belgian viranomaisten mukaan Audin ja sen toimittajien ja jatkojalostajien työntekijävähennysten vaikutuksen odotetaan pahentavan entisestään tilannetta Hainaut’ssa (Vallonia) ja Brysselissä, joiden työmarkkinatilanne on huono ja joissa pitkäaikaistyöttömyys on yleistä (Hainaut’ssa 67 prosenttia ja Brysselissä 62 prosenttia työnhakijoista on ollut työttömänä yli 12 kuukautta);

H. ottaa huomioon, että Belgia on ilmoittanut, että yksilöllisten palvelujen koordinoitu paketti on laadittu yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa EGR-asetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti;

I. ottaa huomioon, että EGR ei saa ylittää 30 miljoonan euron vuotuista enimmäismäärää (vuoden 2018 hintoina), kuten vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta 17. joulukuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 8 artiklassa säädetään,

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää näin ollen asiasta vastaavaa budjettivaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. muistuttaa, että EGR:n tavoitteena on osoittaa solidaarisuutta edunsaajille ja tarjota heille tukea; katsoo, että EGR:n rahoitustuki olisi keskitettävä ensisijaisesti aktiivisiin työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin ja yksilöllisiin palveluihin, joilla pyritään integroimaan edunsaajat nopeasti takaisin ihmisarvoisiin ja kestäviin työpaikkoihin joko entisellä toimialalla tai sen ulkopuolella; korostaa, että on tärkeää valmistella työntekijöitä kipeästi tarvittavaan Euroopan talouden ja yhteiskunnan vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja tukea heitä tässä; muistuttaa tässä yhteydessä, että unionilla on tärkeä rooli oikeudenmukaisen siirtymän edellyttämien pätevyyksien rahoittamisessa, myös EGR:n kautta, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti;

2. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että EGR-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät ja että Belgia on oikeutettu saamaan

kyseisen asetuksen mukaista rahoitustukea 7 527 625 euroa, mikä vastaa 85:tä prosenttia 8 856 030 euron kokonaiskustannuksista, joihin sisältyy yksilöllisten palvelujen kustannuksia 8 738 968 euroa ja EGR:n täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia 117 062 euroa;

3. panee merkille, että Belgia on toimittanut kaikki tarvittavat vakuutukset siitä, että kansallisessa ja EU:n lainsäädännössä säädettyjä joukkovähentämisiin liittyviä vaatimuksia on noudatettu ja että suunniteltuihin toimiin osallistumisen ja täytäntöönpanon osalta noudatetaan yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita;

4. toteaa, että matalan osaamistason työntekijöillä ja ikääntyneillä työntekijöillä on paljon vähemmän mahdollisuuksia palata työmarkkinoille niillä alueilla, joihin toimenpiteet vaikuttavat, ja että Audin työntekijävähennykset kohdistuivat eniten näihin muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin; palauttaa mieliin vähennettyjen työntekijöiden profiilin, sillä lähes joka neljäs irtisanottu työntekijä on yli 54-vuotias enintään toisen asteen koulutuksen saanut henkilö, ja katsoo, että avoimien työpaikkojen määrän laskusuuntauksen ja maantieteellisen jakautumisen vuoksi työntekijät tarvitsevat räätälöityä lisätukea, jossa painotetaan täydennys- ja uudelleenkoulutusta, jolla voidaan parantaa työntekijöiden mahdollisuuksia palata työhön sellaisilla alueilla Belgiassa, joilla työvoimalle on kysyntää;

5. painottaa Belgian vahvistaneen, että EGR:stä tuettaviin toimiin ei saada rahoitustukea muista unionin rahoitusvälineistä;

6. toteaa, että työntekijöille tarjottavat yksilölliset palvelut koostuvat seuraavista toimenpiteistä: a) a) tietopalvelut, uraohjaus ja -neuvonta sekä työnvälityspalvelut, b) koulutus ja uudelleenkoulutus, c) työpaikkapäivä, d) yrittäjyyden edistäminen, e) tuki yrityksen perustamiseen ja f) kannustimet ja avustukset (työnhakuavustukset, bonus tietoteknisten taitojen parantamiseen, kouluunpaluuavustus, avustus yrityksen perustamisen valmisteluun); korostaa, että kohteena olevien edunsaajien iän ja koulutusprofiilin vuoksi näiden ryhmien erityistarpeet olisi otettava huomioon yksilöllisiä palveluja tarjottaessa;

7. korostaa erityisesti EGR-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan merkitystä, sillä siinä edellytetään, että koordinoidussa paketissa ennakoidaan tulevia työmarkkinanäkymiä ja tarvittavia taitoja, jotka sopivat yhteen resurssitehokkaaseen ja kestävään talouteen siirtymisen kanssa ja joissa keskitytään erityisesti digiteollisella aikakaudella tarvittavien taitojen jakamiseen; panee tyytyväisenä merkille, että uraneuvontapalveluihin sisältyy tieto- ja viestintätekniikan koulutusta ja lisätukea ja että joidenkin tarjottavien koulutustilaisuuksien ja niihin liittyvien avustusten avulla jaetaan digiteollisella aikakaudella ja resurssitehokkaassa taloudessa tarvittavia taitoja;

8. palauttaa mieliin, että EGR-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään yksilöllisten palvelujen koordinoituun pakettiin sisältyvien erityisten kestoltaan rajoitettujen toimenpiteiden mahdollisuudesta, muun muassa lastenhoitoavustusten maksamisesta, jotta voidaan helpottaa työnhakijoiden osallistumista ehdotettuihin toimiin;

9. suosittaa, että suunnitellut EGR-toimenpiteet toteutetaan tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa.